

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 30 lipca 2024 r.

Poz. 3793

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.228.2024.AS WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 25 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr III/31/24 Rady Miejskiej w Tychowie z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

W dniu 25 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Tychowie podjęła uchwałę Nr III/31/24 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie akt ten wpłynął w dniu 2 lipca 2024 r.

Materialnoprawną podstawę badanej uchwały stanowią przepisy art. 50 ustawy o pomocy społecznej¹⁾, w szczególności ust. 6, zgodnie z którym rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Niewątpliwie, powyższe unormowanie zawiera upoważnienie dla rady gminy do wydania aktu o charakterze normatywnym, zawierającym przepisy powszechnie wiążące na terenie gminy. Badana uchwała jest zatem aktem prawa miejscowego, co oznacza, że winna ona spełniać wymogi, jakie dla tego rodzaju aktów przewiduje prawodawca. Przepis art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej²⁾ stanowi, że organy jednostek samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie ustaw i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa. Naczelną zasadą prawa administracyjnego jest zakaz domniemania kompetencji. Ponadto, normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalnie.

W orzecznictwie sądowoadministracyjnym powszechnie przyjmuje się pogląd, zgodnie z którym przepis art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej obejmuje prawo rady gminy do określenia: 1) szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi); 2) szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat; 3) trybu ich pobierania. W ramach tak wytyczonego upoważnienia rady mieści się zatem wyłącznie kompetencja do wskazania

¹⁾ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.).

²⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

przesłanek, których spełnienie uprawnia do korzystania z usług opiekuńczych, przesłanek kształtujących cenę za usługę, przesłanek warunkujących częściowe lub całkowite zwolnienie od opłat za usługi oraz ustalenie porządku pobierania opłat za usługę opiekuńczą. Co istotne, wszystkie ww. kwestie powinny być unormowane w uchwale podjętej przez organ stanowiący gminy.

Analiza treści uchwały Nr III/31/24 prowadzi do wniosku, że Rada Miejska w Tychowie nie zrealizowała w sposób prawidłowy ustawowego upoważnienia wynikającego z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej. W §4 ust. 6 tego aktu postanowiła bowiem, że: *W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków gminy na usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze w całości lub w części stanowiłyby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłyby skutki udzielonej pomocy, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychowie, na wniosek osoby zobowiązanej do zwrotu, na wniosek członka jego rodziny lub na wniosek pracownika socjalnego może zwolnić z odpłatności częściowo lub całkowicie. Jeżeli wniosek składa osoba zobowiązana albo członek jej rodziny, powinien on być pisemnie zaopiniowany przez pracownika socjalnego.* W postanowieniu tym użyto niejednoznacznego sformułowania „szczególnie uzasadnione przypadki” nie precyzując, jakie okoliczności mogą być zakwalifikowane do takich przypadków, poza wskazaniem, że zwrot wydatków za świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowiłyby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub niweczyłyby skutki udzielonej pomocy. Ponadto, kwestia oceny, czy zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek, została powierzona Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychowie, który może zwolnić daną osobę z odpłatności częściowo lub całkowicie. W ten sposób umożliwiono organowi wydającemu decyzję wprowadzenie, według własnego uznania, przesłanek mogących stanowić podstawę do przyznania zwolnienia od opłat. Tymczasem, w myśl art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej to właśnie Rada Miejska w Tychowie zobowiązana jest do określenia m.in. szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat za usługi opiekuńcze. Wskazanie konkretnych okoliczności jest niezbędne, w szczególności z rozróżnieniem przesłanek, spełnienie których uzasadnia częściowe zwolnienie z opłat za usługi oraz tych, które pozwalają na skorzystanie z całkowitego zwolnienia od tych opłat. Podkreślić przy tym należy, że przepisy aktów prawa miejscowego (jakim jest badana uchwała) powinny być sformułowane jasno i precyzyjnie, bez pozostawiania luzu interpretacyjnego.

Omówione uchybienie jest na tyle istotne, że konieczne jest stwierdzenie nieważności § 4 ust. 6 uchwały Nr III/31/24 Rady Miejskiej w Tychowie z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie *określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.* Jednakże wyeliminowanie tylko tego postanowienia spowoduje, że w obrocie prawnym pozostanie akt, w którym – z powodu braku uregulowań dotyczących warunków zwolnień od opłat za usługi opiekuńcze - nie została wypełniona delegacja wynikająca z art. 50 ust. 6a ustawy o pomocy społecznej. W tym stanie rzeczy konieczne i w pełni uzasadnione jest stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały w całości.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski